סגור חלון

גלובס
זירת העסקים של ישראל

הקהילייה המדעית: חילוקי דעות בנוגע למיזם פצלי השמן

דיון בנושא פצלי השמן שנערך במוסד שמואל נאמן בטכניון לא הסתיים במסקנות חד-משמעיות לגבי נחיצות הפרויקט

עמירם ברקת 5/2/13

משרד האנרגיה והמים תומך בעריכת הפיילוט של מיזם פצלי השמן בחבל עדולם, אך בקהילייה המדעית בישראל הדעות חלוקות.

דיון בנושא פצלי השמן שנערך במוסד שמואל נאמן בטכניון לא הסתיים במסקנות חד משמעיות לגבי נחיצות הפרויקט. את הדיון ערך פורום האנרגיה של המוסד בראשות פרופ' גרשון גרוסמן.

ד"ר מרים לבאון וד"ר פרי לבאון, חוקרים מקבוצת לבאון מקליפורניה, שהשתתפו בדיון, ציינו כי שיטת ההפקה של IEI דורשת אנרגיה רבה וגורמת לפליטות גזי חממה גבוהות. לדבריהם הפרויקט יכול לתרום לעצמאות האנרגטית של ישראל אך אין נתונים מתועדים על הצלחות מסחריות של פרויקטים דומים בעולם.

מנכ"ל IEI רליק שפיר העיר בהקשר זה כי בעולם התנהלו עד כה שבעה פיילוטים של שימוש בטכנולוגיה ובהם נצבר ניסיון ומידע שימושי רב שיסייעו לחברה. ד"ר אורית סקוטלסקי, מרכזת הפורום למען עדולם בחברה להגנת הטבע, שהשתתפה בדיון, אמרה כי IEI מתכוונת להקים תעשיית דלקים כבדה ומסוכנת ויש צורך לערוך דיון ציבורי אמיתי בשאלה אם תעשיות כאלה מתאימות לישראל. תושבי חבל עדולם חוששים שמתן היתר ל-IEI להתחיל בפיילוט יחולל תהליך בלתי ניתן לעצירה של פיתוח המיזם והרחבתו, באופן שיסכן את התיירות והחקלאות באזור, המכונה פרובאנס הישראלית.

עו"ד קרן הלפרין מוסרי מאדם טבע ודין הדגישה את הסיכון שבשימוש בטכנולוגיה חדשה ובלתי מוכרת בישראל. פרופ' יהושע דיין מהפקולטה להנדסת מכונות בטכניון אמר כי לדעתו אין שום דחיפות לבצע את הניסוי בעדולם. לדבריו, "אין שום סיבה לבצע ניסוי שאך אחד לא יודע מה הסיכונים שלו". לטענתו לישראל יש די משאבי אנרגיה במאגרי הגז בים ובפצלי השמן בנגב ולכן אין צורך בפיתוח מיזם נוסף שעשוי לסכן חבל ארץ תיירותי.

לעומתם, ד"ר אבי בורג מהמכון הגיאולוגי אמר כי הטענות בדבר איום על מי השתייה הן "מסר שגוי ומסית". לדבריו, רצוי להעלות שאלות קשות לגבי הפגיעות הסביבתיות בשל הפקת נפט מתת הקרקע בחבל עדולם אולם לא לגיטימי להסתיר מידע קיים או להתעלם ממידע מדעי בדוק ומפורט. בורג, שחקר בעבר את תכונות פצלי השמן במהלך שנת שבתון במימון IEI, אמר כי הפיילוט הוא הדרך המדעית היחידה לעשות מדע טוב.

רליק שפיר / צילום: איל יצהר